

Söz Varlığımız

Aşağıda *Mercan Kız* masalında deyimlerin kullanıldığı bazı cümleler ve bu deyimlerin anlamları verilmiştir. Cümlelerde geçen deyimlerin altını çizerek anlamlarıyla eşleştiriniz. Yaptığınız eşleştirmenin doğru olup olmadığını tablonun altındaki karekoddan kontrol ediniz.

Cümleler		Eşleştirme sütunları		Deyimlerin anlamları
a	Oğlunu çok sever, bir dediğini iki etmezmiş.		I	İstenilen biçime getirmek, düzene koymak.
b	Oğlan büyüüp de kılıç kuşanıp at binmeye başladığı vakit ona kocaman bir saray yaptırmış.		II	Birini ikna etmek için birçok sebep ileri sürmek, dil dökmek.
c	Sormuşlar, herkese haber salmışlar ama Mercan Kız'ı ne duyan ne de bilen...		III	Aradaki uzaklık artmak.
ç	'Hem de gece oldu, sabah ola, hayrola.' demiş.		IV	Yola çıkmak, yol almaya başlamak.
d	Sabaha kadar gözüne uyku girmemiş.		V	Herhangi bir gün, önceden belli olmayan bir gün, vaktiyle.
e	Sonunda anlamış, düşmüş peşlerine.		VI	İş, içinden çıkılması zor bir duruma girmek.
f	Dev anası sağa seğırtmiş, sola seğırtmiş kurtulmak için, yetişmek için ama anlamış, arayı açmışlar.		VII	Yöneticisi, başkanı bulunmamak.
g	Şehzade, öyle olmaz böyle olur deyip bin dreden su getirse de bir türlü Mercan Kız'ı ikna edememiş.		VIII	Kendisi için iyi dilekte bulunmak.
ğ	Meğer onun yokluğunda babası sizlere ömür olmuş.		IX	Bir yere varmak için bulunduğu yerden ayrılarak yolculuğa başlamak, harekete geçmek.
h	Taht boş kalmış, ülke de başsız; işler sarpa sarmış.		X	Kılcı olmak ve onu taşıyacak güce ve yetkiye hak kazanmak.
ı	Başlamış işlerle uğraşmaya, devlet işlerini yoluna koymaya.		XI	Arkasından gitmek, izlemek.
i	Günlerden bir gün bahçıvanbaşı gülleri sularken bir gülün üzerine bir ak kuş gelmiş.		XII	Her istediğini hemen yapmak.
j	Yağız atlardan birine atlamış, birlikte yola çıkmışlar.		XIII	Duası gerçekleşmek.
k	Onda huzur bulmuş, dibine oturmuş, günlerini orda geçirir olmuş.		XIV	Haber göndermek.
			XV	Bir kimsenin öldüğünü bildirmek için kullanılan bir söz.
			XVI	Ruhsal yönden rahatlamak.
			XVII	Uyuyamamak, uykusuz kalmak.

Yaptığınız eşleştirmenin doğruluğunu karekoddan kontrol edebilirsiniz.

1. Deyimleri oluşturan kelimelerin yerine eş anlamlılarının kullanılıp kullanılmayacağı hakkındaki fikirleriniz nelerdir?
2. Dilimizin önemli söz varlıklarından olan deyimlerin günlük yaşamda ve sözlü kültür ürünlerinde sıklıkla yer almasının sebepleri neler olabilir?